

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Episcopiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane
" " " " pe 1/2 de an 5 cor.
" România și străinătate pe an 14 fr.
" " " " pe 1/2 an 7 "

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte
etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la
150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte
8 cor., de aci în sus 10 coroane

Corespondințele să adresează redacțiunii
„FOAIA DIECEZANĂ“
iar banii de prenumerațiune și inserțiunile la
ADMINISTRAȚIUNEA
Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 2769 Sc. ex 1906

CONCURS

Pentru conferirea unui stipendiu în sumă de 160 cor. pe anul școlar 1906/7 din »*Funțiunea în Domnul răposatului Dimitrie Peșia și fiului său Ioan*« se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Petițiunile au a fi înzestrate cu următoarele documente :

1. Extras de botez spre a dovedi, că petentul este Român de religie gr. or. ;
2. atestat spre a dovedi, că aparține diecezei Caransebeșului ;
3. atestat de panpertate, și
4. atestat original școlar despre progresul și purtarea morală din anul școlar precedent.

Pentru obținerea acestui stipendiu pot concurge acei tineri, cari urmează studiile la vr'o școală gimnazială, reală, academii publice ori universități.

Se obsearvă, că între condițiuni egale vor fi preferiți cei născuți în orașul Caransebeș, apoi cei născuți pe teritoriul fostului regiment confinar romano-banatic Nr. 13.

Caransebeș în 1 Noiembrie 1906.

[74] 3—3

Nicolae Popea m. p.

Episcop

PARTEA NEOFICIALĂ

Originea bisericii, a instituțiilor ei și a persoanelor conducătoare; apărarea autorității acestora

(Continuare și fine)

Omul înțelept și cu virtute va ști a fi recunoscător, va evita vanitatea și lăcomia de câștig străin, se va feri de plăcerile voluptății sensuale și animale; iar de voește cineva a ajunge fericire temporală și eternă : să se supună legii dumnezeiești, să învețe a fi om cu virtute și înțelept !

Noi câți suntem membrii bisericii ortodoxe și ne simțim îngrijorați de susținerea și trăinicia ei, să regăm în continu pe Creatorul Dumnezeu, ca să înzestrez sf. noastră biserică cu membrii dotați cu virtute și înțelepciune, și atunci n'am teamă, că s'ar ivi în sânul ei indivizi ce ar intenționa subminarea autorității bisericii, a instituțiilor ei și a persoanelor conducătoare în biserică.

Seneca glăsuște : „Omul cu educație e totdeauna recunoscător superiorilor săi, căci aceștia i-or dat ocazie spre a se lumina“. Și iarăș : „E mai prințioasă îndeplinirea binefacerei, decât a așteptă recunoștința“.

Încât privește pe preot, acesta va conlucra cu spor la apărarea autorității bisericii, instituțiilor și persoanelor conducătoare în biserică, dacă își va aminti citatul : „Servi, plecați-vă stăpânilor voștri cu toată frica, nu numai celor buni și blânzi, ci și celor grei la fire“. I. Petru II. 18.

Și iarăș : „Înainte feții celui bătrân să te scoli și să cinstești fața celui mai bătrân“. Lev. XIX. 32

Căci Isus a poruncit Apostolilor săi : „Aruncați mreșile voastre spre vânare!“ și iarăș : „Veniți după mine și vă voi face vânători de oameni!“ (Evg. Mateiu și Marcu).

Apoi Apostolul neamurilor zice : „Aduceți-vă aminte de mai marii voștri, că v'au grăit vouă cuvântul lui

Dumnezeu, și privind la săvârșirea vieții lor, să le urmați credința!" (Evrei XIII. 7.)

Căci: „Nu tot cel ce zice: Doamne, Doamne, va intra întru împărăția cerului, ci cel ce va face voia Tatălui, carele este în ceruri!" (Mateiu VII. 21).

Și mai ales datorința avem noi preoții: a țineă cu tărie la principiile statorite de Isus Hristos în sf. evanghelie și la așezămintele sf. bisericii; să ne îndeplinim datorința cu conștiințiositate și devotament.

Să ținem la adevăr și dreptate, cari sunt cerințe cardinale pentru un păstor sufletesc, apoi să ținem la cuvântul dat și să fim onești.

Să ne nevoim a ne câștiga încrederea superiorilor și a parohienilor, iar încrederea, onestitatea, dreptatea și adevărul se consfințesc prin împrejurarea, că ne vom feri de lăcomie.

Să ne câștigăm conștiințe vaste, căci devenim înaintea stătători comunităților bisericesti, cari au necesitate de sfat și învățatură.

Să nu fim răzbuunători, ci să iertăm și să iubim pre vrăjmașii noștri, ca așa să-i cucerim.

Să ținem la demnitatea noastră preotească, căci nouă ni s'a concretizat administrarea tainelor și împărțirea darului ceresc și suntem mijlocitori între Dumnezeu și om.

Să ținem la demnitatea noastră, căci menți suntem a fi conducători poporului păstorit de noi, și demnitatea pretinde să ținem la promisiunea dată; tot demnitatea cere dela preot să nu se dimită cu ocupății neoneste, de-jositoare poziției sale, demnitatea ne impune a fi morali, căci exemplul vieții e mai prețios decât multe predici, demnitatea ne deobligă să fim: „fără prihană, nu sumeți, nu mândri, nu beutori, nu bătași, nu râvnitori de dobândă mășavă" (Ap. Pavel c. Tit I. 7).

Să fim sinceri, căci sinceritatea a fost o însușire strămoșască.

Să indemnăm poporul a cinsti cu vrednicie sf. dumineci și sărbători, să combatem răul cu blândeță și vorbă bună, să nizuim a desvătă poporul de lux și procese, cari sunt flagel pe noi.

Să mângăiem cu vorba și facerea de bine pe nevoieș și sărac și strimtorat, și să alergăm a alina durerea celui nenorocit.

Datorința cardinală avem a țineă la iubirea de neam, căci naționalismul sincer și rațional va asigura poporului românesc un viitor mai bun.

Și în ultimul stadiu, când creștinul are să-și dea tributul prin moarte, noi să mângăiem pe muribund și să-l facem atent a-și pune în rând moștenirea și a se împacă cu Dumnezeu și omenii.

Iar la sfârșit ni se recomandă să fim adevărați părinți a poporului și să fim cât de modești și cuviincioși în pretensiunile noastre, și să nu ajungem a fi timbrați de lacomi și nesățioși.

Dacă noi preoții am îndeplini conștiințios aceste datorințe expuse aci în liniamente generale, să fim convinși, că am făcut din destul pentru apărarea auto-

rității bisericii, instituțiilor ei și a persoanelor conducătoare în biserică.

Atunci n'ar mai fi pomenire de proselitism religios, acel flagel ce consumă puterile noastre vitale în certe confesionale, n'ar mai fi amintire de nazarenișm și socialism, cari au de scop ștergerea neamului românesc din pomelnicul acestei lumi.

Să căntăm a țineă cu slințenie la legea noastră „Statutul organic" și al interpretă astfel, ca să corespundă principiilor expuse în sf. evanghelie și nizuind ca noi să fim întâi adevărați supuși și ascultători a legii, și procedând astfel nu vom da ansă de la prietenii neajunsuri superiorilor noștri, și indirecte vom da indemn, ca și mireni aparținători sf. noastre bisericii să dea atenție și stimă așezămintelor bisericii și a persoanelor conducătoare.

Să grijim, ca românul cel pururea obidat, de toți năcăjit și asuprit, dacă a ajuns străin a fi în strămoșasca sa moșie, să aflu cel puțin în biserică sa ocrotire, și așa să-și conserve caracterul și originea neamului său.

Noi, și prin esempii vieții noastre, vom ajunge la scopul intenționat, de a da cuvenita stimă și ascultare mai marilor noștri și a nizuim întru apărarea așezămintelor bisericii noastre autonom-naționale, căci noi suntem sarea, despre care se rostște Isus prin evang. Luca: „Bună este sarea, iară dacă sarea se va strică, cu ce se va săra? Nici în pământ, nici în gunoii nu este de treabă, ci o lapadă afară. Cel ce are urechi, de auzit, audă!" ((XIV. 34-35).

Sinesiu Bistean

preot ort. român.

Pe ce căi și cu ce mijloace s'ar putea combate luxul din popor

... Izolată cum a fost până acum, preoțimea n'ar fi în stare să înfrunte velleitățile vremurilor moderne, cari din greu ne apasă, dar nici n'ar fi în stare să combată rele ivite între credincioșii bisericii noastre. Virtuțile și obiceiurile și așezămintele moștenite dela străbuni, ne sunt un focalar și impuls de a țineă și noi trează și vie conștiința unui neam cu o lege sfântă dreptmăritoare, trecute prin șiroaiele de sânge ale vremurilor răsboinice, care își apară cu scumpătate tozarul său bisericesc-național.

Vremurile s'au schimbat. Timpul culturii moderne nu ne mai oferă dreptul la o luptă tehnică; armele, ce se folosesc în contra legii divine, și în special în contra legii noastre, fiind spirituale, lupta noastră de asemeni va fi una sprituală, care se extinde preste viața socială.

Biserica și neamul nostru ține la credința străbună, păstrează datinile, obiceiurile și virtuțile strămoșilor, dar nu mai mult în curățenia și întregitatea lor originală. Evoluțiunea culturii

moderne a schimbat harta etică a virtuților străbune, și adese vedem, că ce moșii noștri țineau drept virtute, astăzi ni se prezintă ca un viciu și cu care ne jenăm a ne mândri. Modestia și cumpătul străbunilor se par a nu mai avea rost pentru viața modernă, și în locul lor ne lăudăm cu un nesăț și lux, cari au infectat aproape toate păturile neamului nostru. În vechime, bărbatul cu arma în mână își apară glia de pământ, din care trăia, iară femeia ducea grija casei. Astăzi bărbatul duce grija casei iar femeia îi ajută numai, și așa-i mai rămâne timp destul de a mai sări din modestie și cumpăt. Acest rău apoi s'a prins și de bărbat, de aci a trecut la copii și el se perpetuă.

Combaterea acestui rău e foarte anevoios și după părerea mea reclamă o luptă grea, și carea va trebui se înceapă dela elementul cult și inteligent, dela care a învățat stratul de jos țărănul și țărănimea noastră a fi luxuriosi. În genere însă răul acesta provine din lipsa unei educațiuni reale, sănătoase și corecte, carea nu-l obicinuesc pe om a se deprinde cu cumpătul și cu cea mai frumoasă virtute a omului cu modestia, ei lăsat în voia sa liberă și neciselată cu sete profită de o ocaziune a-și satisface plăcerile caprițiilor sale, ca să apară lumii într'o formă nu plăcută ci mai mult bătătoare la ochi, și ca să-i zic în terminul tehnic modern, într'o formă picantă. În această privință femeile sunt neîntrecute, dar și bărbați nu-s mai pe jos. Țărâna română în genere, și-a uitat de cănepărit și de fuior, și dacă le folosește, apoi ea face din ele numai ce e mai de lipsă la casă, și cu cari nu se poate fâli. Cu cămașă de in sau cănepă nu merge în joc pentru lume, că nu-i stă bine, și cu cătrintă țesută în răsboiu e o prostie a jucă. Femeile noastre de mult au lăpădat partea străbunelor, cu care acelea legându-și coșitele erau modestia și originalitatea întrupată. E drept, nu erau picante ca femeile noastre cu salbă de mărgărituri scumpe la grumaz, și cu o avere de galbeni pe cap.

Biata opincă, credincioasă numai la săpat, la strâns de fân și în iarna ghețoasă, când ține de cald, a ieșit din modă și în locul ei, păpuși de lac și de vară cu călcăi înalți, cizme crețe lucitoare, sub cari se elătină pământul jucând în în horă. Să nu mai vorbesc apoi de vâpsirea obrazilor, care la bătrânețe diformează cu deservășire obrazul. Și câte alte găтели, încât ai crede, că poporul nostru e cel mai bogat pe fața pământului.

De fapt însă acestea duc la ruină. Bietul țaran asudă din greu, ca să câștige pentru casă, și totuș e stăpânit de duhul răutăcios al modei. Vede ceva nou la ducean, și nu are stămpâr până nu-l știe al său, cu care apoi se laudă și

se falește, de crezi, că ar fi atlat avuțiile lui Darie.

Față de acest curent ni se impune o îndoită datorință de a lucra atât înlăuntrul cât și afară de oficiul nostru. Școala să nu fie o simplă instituțiune de a învăța cetitul și scrisul, iar biserica pe lângă mijlocirea darurilor cerești, să aibă în vedere și calea progresului cultural susținând în curățenie și neștirbite proprietățile sufletești ale neamului nostru.

Principiile vieții nouă, ne impun datorința, ca față de această boală a luxului — să facem mai mult decât ne este datorința oficiului și serviciului. Să cere o deosebită râvnă, un zel apostolic, de a ne pune în serviciu toate puterile noastre. Dar se cere îndeosebi dragoste nețăr-murită și nefățărta pentru interesele poporului. Ajutând astfel poporul, ne ajutam nouă înșine.

Dar tot cel ce învață pe altuli trebuie nainte de toate să fie el învățat, și aceasta ni să incumbă nouă. Astfel de ne punem a combate luxul, mai întâiu să nu fim nici noi luxuriosi și toți membrii familiei noastre să fie esemplari, că la dincontra vom îmbătă lumea cu apă rece. Trebuie să dovedim în combatere cu noi înșine, că o viață modesta și un cumpăt în trăiu îl fac pe om fericit.

(Va urma)

O sărbătoare rară în Caransebeș

Pregătiri

Preoțimea și învățătorimea din protopresbiteratul Caransebeșului având în vedere, că iubitul lor șef tract al Prea On. Domn Protopresbiter Andreiu Ghidiu împlinește chiar acum 25 de ani, decând a îmbrățișat stânta tână a preoției, s'au hotărit a sărbători în mod demu acest jubileu de un pătrar de veac.

Constitându-se un comitet în frunte cu M. On. Domn Iuliu Musta preot în Glimboca, au pus la cale această rară sărbătoare, care a fost o adevărată manifestațiune a simțimentelor de stimă, iubire și recunoștință față de sărbătoritul Protopresbiter.

Serenada

Conform programului, preoțimea și învățătorimea tractuală, inteligența din Caransebeș și jur. apoi popor mult din tract și Caransebeș, s'au adunat Duminică în 12/25 Noemvrie a. c. la 6 oare sara la Institutul teologic-pedagogic.

Acți aranjându-se au plecat cu toții în ordine frumoasă spre casele inbilantului. Tinerimea Institutelor noastre de învățământ purtau în mâni lampioane frumoase, muzica intonă cântece de bucurie, iar pivele bubuiau în văzduhul instelat. Stradele, pe unde trecea conductul, erau feERIC iluminate. Cele două cruci principale din piață, de asemenea erau iluminate cu lu-

mini de diferite culori, cari în întunerecul nopții cu lumina lor lină țese înfăț sau așa maiestros de parcă spuneau în lumină îngerească, că această sărbătoare se face în cinstea celui ce 25 de ani a purtat crucea în frunte, conducând poporul la limanul mântuirii, ca oarecând Moisi prin deșertul Arabiei.

Pus astfel convoiul în mișcare, trece prin strada principală, apoi prin strada bisericii, și între aciașiunile mulțimei ajunge în fața caselor Protopresbiterului sărbătorit.

Întă-l că se ivește la fereștrile din mijloc, el iubitul nostru șef cu figura sa blândă, frumoasă și simpatică. Din figura sa impunătoare transpiră numai bunătate, blândețe și iubire. Un păr și o barbă frumoasă aproape de culoarea crinului îi împodobesc față și capul, și asta e somnul unei vieți active și pline de fapte frumoase, este laurul cu care încoronează timpul pe oin.

Îndată ce apare la fereastră, mulțimea aclamează frenetic. Aceste aclamațiuni, efluxul unor simțăminte de iubire, stimă și recunoștință, nu aveau margini, „Să trăească” și „ura” ca frații noștri din România nu mai conțeniau.

Făcându-se apoi liniște, corul teologic-pedagogic întonează foarte frumos cântecul „Gintei Latine”.

În liniștea nopții aceste sunete și accente vii, ieșite din piepturile tinerelor mlădițe ale neamului nostru, vibrau până departe în aer, ducând vestea, că „Latina gintă e regină între ale lumii ginte mari”.

Apoi din mijlocul mulțimei deodată răsare figura simpaticeului preot Hie Pepa, din Armeniș, care cu o voce plină, și cuvinte frumos grăitoare, felicită pe iubilant în numele preoției, învățătorimeii și a tuturor celor prezenți, descriind în cuvinte pline de înșuflețire viața iubitelui protopresbiter sărbătorit, meritele cele mari, ce și le-a câștigat pentru biserică, școală și neam, fiind totdeauna în frunte, totdeauna acolo unde îl cheamă datorița, totdeauna având în vedere numai binele obșteșc, numai prosperarea bisericii, a școlii române și a poporului nostru.

La această frumoasă felicitare răspunde emoționat merituosul Protopresbiter, împletind răspunsul său cu floricele alose din învățăturile slintei noastre maice biserice, zicând între altele, că și-a împlinit numai o datoriță față de biserică școală și neam; apoi mulțămind tuturor pentru aceste simpatii de dragoste ce îi arată, făgăduiește că și în viitor va bate tot aceeași cale, care duce la binele și fericirea bisericii noastre drept credincioase, a școlii noastre confesionale și a iubitelui nostru popor românesc.

În decursul vorbirii focuri bengalice de toate nuanțele iluminau fețele tuturor, iar cuvintele calde ale sărbătoritului șef încălziau inimile celor prezenți cu focul sfânt al credinței, al iubirii și al nădejzii într'un viitor mai bun.

Mulțimea aclamă frenetic, iar corul întonează „Mulți ani!” apoi cântăroa: „Pe al nostru steag e scris unire!” așa frumos, așa dulce de să-l tot ascuți.

Apoi între sunetul pivelor, aclamațiunile puter-

nice ieșite din adâncele piepturi românești, între sunetul muzicii se pune mulțimea în mișcare ocolind străzile principale și ajunge fărăș la locul, de unde plecase.

Mulțimea, se împărăștie transpirând de pe fețele tuturor acea muțămire sufletească, ce o simte fiecare atunci, când știe că a făcut un lucru bun, a dat meritului recunoștința cuvenită, a dat celui cu cinstea în cinste.

Servițul divin

Luni la carele zece se țin în biserică cate-drală servițul, d.v.m. rugăciune de mulțămită, fiind de față iubilantul Protopresbiter și biserică plină de public alos, care prin prezența sa, au căutat să ridice nimbii festivității.

Au pontificat Prea Cuv. Sa Protosincelul Dr. Iosif Tr. Badescu însoțit de presbiterii: Ioan Stoian din Ioc, George Popovici din Zăgujeni, Iuliu Musta din Glimboca și Eliseu Drăgălina din Borlova.

A cântat corul teologic-pedagogic cu o frumusețe și evlavie proprie ritului nostru.

Până la biserică și dela biserică acasă iubilantul a fost petrecut de subalternii săi.

Recepțiuni

După finea servițului divin s'au prezentat la casele iubilantului diferite corporațiuni și singuratiche persoane spre a-l felicită. Încât mi-am putut prenotă au fost:

1. Ilustritatea Sa Dl Episcop diecezan Nicolae Popea
2. Membrii consistorului diecezan și domnii profesori dela ambele institute sub conducerea Părintelui Protosincel Dr. Iosif Tr. Badescu.
3. Statul oficoresc.
4. Comuna bisericească rom. cath. sub conducerea preotului și asesorului consistorial Fr. Demele.
5. Comunitatea evanghelică sub conducerea d-lui apotecar Filip Müller.
6. Comunitatea izraelită sub conducerea d-lui Ignatie Neuerer.
7. Societatea corală „Doina” din Turnul-Severin reprezentată prin d-l Dr. Petru Barbu.
8. Reuniunea comercială din loc, sub conducerea d-lui N. Rado.
9. Societatea comercială „Severineana” sub conducerea domnilor Ioan Șușoiu și Petru Lepa.
10. Reuniunea femilor române sub conducerea Doamnei Elena de Iacobich.
9. Colonelul în retragere de Tempis și căpitanul în retragere de Vandernesce.
10. Societatea de lectură „Ioan Popasu” sub conducerea profesorului Iosif Balan.
12. Elevii de teologie și pedagogie sub conducerea teologului de curs III Virgil Musta.
13. Deputațiunea țeranilor din tract sub conducerea d-lui Alexă Țigriș.
14. Preoțimea tractuală sub conducerea preotului Ioan Meda din Valcadieni, ca cel mai bătrân.
15. Învățătorimea din tract sub conducerea celui mai bătrân învățător Pavel Jurchescu din Ruginosu.

16. Reuniunea învățătorilor din dieceza Caransebeșului și despărțământul Caransebeș sub conducerea secretarului Reuniunii George Cătană din Valcădeni.

17. Preoțimea din tractul Mehădiei sub conducerea parohului George Tănuș din Iablanțița, precum și alte persoane private.

Va urma.

Excursiunea la București

— *Reflecții finale* —

De Petru Bandu.

Cu gândurile tămurite și judecata călăuzită de călduroasă iubire de neam și râvnă de a face un lucru bun, îmi adun unele reflecții. Dorul de a îndrăpna nu poate să nu fie înțeles bine. Cu cât spuni un adevăr mai nimerit și mai la loc, cu atât supărarea e mai mare la aceia, cari află în aceste și altele resfrângeri din propria-le individualitate.

Îmi stau împede naintea minții scenele din seminar. — Vorbesc din inima multora, când spun, că s'au întâmplat lucruri, cari scot în mod cras și izbitor minoreitatea noastră culturală la evidență în materie de îndemânare lumească. Suprapunerea propriei individualității peste cele mai de lipsă cerințe și obligații de oameni și de purtători ai steagului de crescători și cărturari ai neamului: aceasta a fost expresia individualității noastre într'un loc străin, unde am fost primiți ca frați.

Am luat cu noi proa mult entuziasm și prea puțină cumpăneală, de cele ce vom face și cum ne vom arăta.

La primire în gara din București se aruncă în aer valuri și valuri de dragoste frățască la adresa corurilor venite de peste munți. — La toate manifestațiile de dragoste erau corurile și iară corurile. Că cu corile au mai venit ca la 400 de învățători și preoți din Banat, ca grup separat, aceasta a fost lucru secundar, noi dascălimea și preoțimea, cari ogorim și sămănăm prinele începuturi de luminare sufletească, am fost total dați la o parte. Îmi pare rău? Nici decât. Voesc numai să arăt, că prea pe nedrept și fără cuvenită considerare am fost socotiți atunci, când nici nu sa dat puțința, ca în potopul dragostei pentru coruri să fie adresat prezidentul nostru câteva cuvinte de salutare dascălească. Nu s'ar fi conturbat entuziasmul oficios, din contră ar fi fost cu atât mai sincer, mai adevărat pentru mulți dintre cei mulți. Sau nu cumva am fost de prisos după ce ne-a întrecut grupul învățătorilor și preoților din dieceza Aradului?! — Noi am adus cu noi sentimentele cele mai bune, aceasta cred, că nu e o crimă, carea să fie pedepsită cu nesocotință!

În România liberă dai de lucruri, cari arată o libertate străină de cea gustată de noi. Ba și aceea vezi, că liberbatea cea mai mare o au acolo cei mai străini de dorurile mari ale neamului. Vezi acolo cum

mește pripășiți de eri alaltăeri voesc să-ți impună cu spiritul lor străin. Un cor e invitat la festival. Aici îți cântă imnul regelui român și mai o cântare în limba germană, iar pe lista cântărilor, aceste erau însemnate cu titlul românesc. Aceasta s'a făcut în numele libertății și culturii.

Nu știu dacă vr'un cor român din Banat purces din sânul unui popor de 3 milioane ar fi fost admis la un „festival național” al corurilor ungurești din capitala ungurească de a cânta românește. Se pare că unicul om, care înțelege adevărata libertate, o libertate dictată de necondiționată dragoste de neam, este numai dl profesor universitar N. Iorga.

Acest arhangel al iubirii, al marelui iubiri de neam, a vorbit din inima mulțimii neoficioase, dar adevărata inimă românească, când a protestat în contra acelei păgubitoare libertăți, foarte rău înțeleasă, de a sprijini pe alții în cultură, când cultura ta e prezecută la alți frați de sub străini.

Iubirea arătată față de străini totdeauna influențază în mod păgubitor iubirea față de neamul propriu.

Dl Iorga a profesat un principiu de o elementară justeță: a fost o întrecere a „corurilor române.” Cele vr'o 7—8000 de oaspeți la o petrecere a neamului românesc trebuie să aibă toleranța de a asculta cântări străine, un cor străin, pe când acest cor n'a avut simțul de jertfire a învăța o cântare în limba acelora, de pe spatelul cărora trăește. Ce a căutat acel cor cu cântare nemțască?!

Ah, eu nu pot să înțeleg acest lucru altcum decât cum l-a înțeles și dl Iorga, unicul om, care a cutrierat pământul românesc din toate țările. Acel om mare, a cărui caracter, inimă și gândire s'a cristalizat în focul iubirii neasămănate pentru neamul românesc

Sunt atâtea jurnale în București. Jurnale cu tirajul de multe zeci de mii, bogate, provăzute cu toate înoirile tehnice. Numai duhul lor nu se prea înțește. Nu vorbesc de toate. Înțeleg pe cele redactate de „neo-români” strănepoți ai lui Moise. Limbagiul acestora are un magazin de cuvinte, fraze și construcții de stil, ce nu l-am văzut și nu l-am întâlnit în jurnalistică de la noi. Semn evident: foile aceste le cetește mai mult poporul de jos, nepretensiv în gusturi. Cei mai instruiți cetește foi franceze, italiene, germane. Pentru cele românești rămâne numai puțin timp.

În „Arenele române” am văzut atâtea și atâtea, de te cuprinde o simpatie mare, fără margini. Involuntar am ascultat la cei de aproape de mine. Mă atingeau accente străine, mai ales din partea femeilor: vorbeau franțuzește, adecă voiau să arate, că noi cei veniți de dincoace nu suntem pe acelaș grad cultural cu dlor, că nu știm franțuzește. Apoi foarte se'nșală dlor! Să se fie coborât numai în mijlocul unor excursiuniste, să fie auzit asemenea o limbă străină: limba germană. Va să zică și noi suntem culți, căci și din ai noștri vorbesc mai bucuroși o limbă străină decât cea română. Ah, dar mult mai trebuie până ne-om

scăpă de această civilizație de carton, iubitor de lucruri împrumutate străine.

Am trăit și clipe de desfătare sufletească. De câte ori treceam și potreceam pe lângă sau aproape de câte un grup de oficeri, m'auziam decât frumoasa limbă a aceluia neam oropsit, pentru apărarea căruia își petrece viața și ș-o jertfește.

Aici am întâlnit neamul Românesc. În inima armatei.

Aceasta m'a desdaunat pe deplin de toate celelalte desiluzii.

Varietăți

Mulțămită publică. Comuna politică Satul nou (Révaújfalú) a donat pe sava bisaricii noastre din Iabuca (Torontál Almás) 100 cor. Bani s'au depus spre fructificare la banca Panciovana. Se exprimă mulțămită antistei și reprezentanței comunale. *Trifon Miclea* protopresbiter.

Concurs. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român va da pentru anul 1906—1907 un *stipendiu de 200 cor.* din „Fundatiunea Georgiu Boieriu“ din Vad pentru un elev de naționalitate română, ce urmează la vreuna din școlile medii din patrie, având preferință, în înțelesul literelor fundamentale, rudele fericitului fondator. Cererile pentru acest stipendiu se vor înainta comitetului central al Asociațiunii în Sibiu (Nagyszeben) str. Morii Nr. 6, până la 1 Ianuarie 1907 st. n. însoțite de următoarele acte: a) Certificat de botez, b) Certificat de pe anul școl. 1905/6, c) Certificat de paupertate, d) Actele cari să constate înrudirea cu fericitul fondator. Cererile întrate după termenul de 1 Ianuarie 1907 nu vor fi luate în considerare. Sibiu din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“. *Iosif Sterca Șuluțu* prezident, *Oct. C. Tăslănuș* secretar.

Societatea acad. teol. „Academia ortodoxă“ pentru literatură, retorică și muzică bisericească în seminarul arhidiecezan din Cernăuși, aduce la cunoștință, ca la adunarea generală ordinară, ținută în 15 Noembrie st. n. a. c. s'a constituit comitetul și comisia revizuitoare pe anul administrativ al XXIII 1906/7 în modul următor: Prezident: Gavriil Străinul, secretar II (interne): Arsenie Fărtăiș, cassar: Vasile Teleagă. *Secția literară:* Prezidentul secției și vice-prezident I: Ștefan Jianu, referent și bibliotecar: Ioan Puiul, adlat și econom: Mihai Corduș *Secția muzicală:* Prezidentul secției și vice-prezidentul II: Victor Berarin, adlat I și controlor: Silviu Dagomir, adlat II și secretar I (externe): Mihai Rusu. *Comisia revizuitoare:* George Negură, referent, Victor Herman și Mihai Bucovețchi, adlați.

Îndurați-vă spre săracii noștri. De un șir de ani încoace Reuniunea sodalilor noștri, bucurân-

du-se de înaltul protectorat al generoaselor doamne *Minerva Dr. Brote, Ana Dr. Moga și Elisaveta Bugarsky*, îndeplinește frumoasa și creștinească misiune de a primi din belșugul celor cu dare de mână și de a împărți deaproapelui nostru lipsit. Se contribuie prin această faptă creștinească la mângăierea și a celui care poate da și la aceluia care primește darul făcut cu inimă curată. Nevoind a lipsi nici pe unii, nici pe alții de această mângăiere, hotărîre am luat de a apela și de data aceasta la inimile generoase cu rugarea să binevoască a dărui bani, vestminte, alimente cu un cuvânt tot ce poate contribui la încălzirea corporală și sufletească a deaproapelui nostru lipsit. Darurile încurse se vor împărți între săracii noștri în ajunul Nașterii Mântuitorului Isus Hristos, sub binevoitorul protectorat al doamnelor amintite. Lacrimile vărsate de săracii noștri servească drept cea mai înaltă respalță pentru toți aceia, cari posibilă ne fac împlinirea acestei dorințe bine plătute oamenilor și lui Dumnezeu. Din ședința comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, ținută la 15 Noembrie n. 1906. *Vic. Tordășianu* prezident, *Ștefan Duca* notar.

Ortografia Academiei române din 1904. Consistorul diecezan ca senat școlar, în ședința ținută în 2 Noembrie st. vechiu 1906, a dispus să se introducă ortografia academiei române în institutul pedagogic diecezan și în toate școlile din dieceza Caransebeșului.

Un manuscript al sfintei scripturi din anul 1050 a fost cumpărat zilele acestea de un arheolog englez pentru suma de 100.000 coroane, care manuscript până în timpul de față era proprietatea unei mici comune samaritene Nablus, dela poalele muntelui Garizim. Această comună are abia 250 de locuitori, a căror religie își are baza în cărțile lui Moise, pe când celelalte părți ale Vechiului Testament nu le recunosc de obligatoare pentru ei. Manuscriptul din chestiune s'a vindut cu scopul, ca mișca comună să se scape de lipsele materiale, și este scris pe foi de pergament de 22 urme de lungi. Se mai află tot în acea comună și o traducere a bibliei evraice pe limba samariteană, care afirmative s'a făcut cu 2300 de ani înainte de asta.

„Spre lămurire“. Suntem recercați a publică următoarele: Prin aceasta aduc la amabila cunoștință a onoraților abonenți, cititori și amici al foii „Karansebeser Zeitung“, că eu ca fost redactor al foii românești săptămânale „Renașterea“, dela înființarea acestei foi **nici un șir** n'am scris pentru dânsa, și prin urmare nu pot fi adus în legătură cu articolii ofensatori, ce-i conține și cari se îndreaptă față de persoane înalte.

Am primit postul de redactor al acestei foi numai din curtuazie, după ce eu am fost în cancelăria lui Nicolae Ionescu.

Manuscriptele pentru foaia „Renașterea“ au trecut totdeauna numai prin mâinile domnilor Dr. Petru Ionescu și Dr. Nicolae Ionescu, de aceea pe mine nu mă poate atinge absolut nici o responsabilitate.

Andrei Lilliu, redactor la „Karansebeser Zeitung“.

Bibliografii

An apărut:

Calendarul Românului

pe anul comun dela Christos 1907. — Anul al XIX-lea. — Prețul 50 bani (25 cr.). Caransebeș, editura și tipăriul Tipografiei și Librăriei diecezane. — Cuprinsul: *Cronologie pe anul 1907. — Partea calendaristică cu povești economice și prevestirea timpului. — Genealogia Casei domnilor austriace și regenții celorlalte state europene. — Tabela taxelor de poștă și telegraf. — Scalele timbrelor. — Sematismul bisericii ortodoxe-orientale române din Ungaria și Transilvania și spec. al diecezei Caransebeșului. — Partea literară: Din ale neamului nostru (continuare) de Sinesie Bistreaș. Poesii. Mihail cavalier de Trapsa și Aurelia Trapsa n. Kron (cu portrete). Tăul Cornii de Maria Cioban. — Statuia Maiestății Sale Monarhului nostru (tablou). — Povestea lui Pantilie, euleasă de George Cătană. — Câteva momente din suferințele înaintașilor noștri, de P. Drăgășina. — Biserica sf. Ioan în cimitierul din Caransebeș și Iconostasul ei (cu tablouri). — Crucea gr. or. rom. din piața Caransebeșului (cu tablou). — Lingurarii lui Zabavă (din Popasuri vânătoarești de Ioan Bărsanul). Vorbe înțelepte. — Economie. — Consemnarea târgurilor. — Anuluri etc.*

N. Iorga, profesor la Universitatea din București: **Scrisori și inscripții ardeleni și maramureșene. II** Inscripții și Însemnări. (Formând volumul XIII din studii și documente cu privire la Istoria Românilor). București, 1906. Formate 8°, pap. 340. Prețul Lei 3.50.

Concurse

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistor diecezan de dtdo 10 Iulie 1906 Nr. 1800 B. se scrie concurs de *paroh* în părohia vacantă de clasa a III din **Furdia** protopresbiteratul Făgetului cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele sunt:

1. Una sesiune parohială constatatoare din 30 jugere de pământ.
2. Un plaț parohial intravilan.
3. Stola și birul parohial usitat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și subștearnă recursele instruate confirm regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din Furdia, Prea On. Oficiu protopresbiteral din Făget.

Concurenții sunt poftiți a se prezentă în sfânta biserică din Furdia în vre-o Duminică sau sârbătoare spre a-și arătă desteritatea în cântare și oratorie, dar nici decum în ziua de alegere.

Furdia din ședința comitetului parohial ținută la 23 Iulie 1906. 1—3 [77]

Ioan Beseleu m. p.   **Vasile Brașovan** m. p.
președinte.   notar.

În conțelegere cu mine: Secastian Olariu protopresbiter.

Pentru ocuparea postului de preot în parohia de clasa III-a din **Jupa**, protopresciteratul Caransebeșului, se exerie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele afară de congruă sunt:

1. Sesiunea parohială de 29 jug. cu un venit curat de 506 cor.
2. Desdaunare pentru o parcelă din sesiunea parohială 9 cor. 96 fil.
3. Dela fundațiunea Alexandru de Capra 200 cor.
4. Birul parohial dela 76 case câte 1 cor. 20 fil. 91 cor. 20 fil.
5. Venite stolare dela boteze, comunii și înmormântări 108 cor.
6. Cortel natural, supraedifice economice și grădină 80 cor.
7. Dela un intravilan parohial 10 cor.

Recurenți cu cualificație făcută în regulă sunt poftiți a-și trimite recursele instruate conform regulamentelor existente P. On. Oficiu protopresbiteral în Caransebeș și a se prezentă în biserică în vre-o Duminică sau sârbătoare, la nici un caz însă în ziua alegerii

Jupa din ședința comitetului parohial ținută la 4:17 Noemvrie 1906. 2—3 [75]

Maxim Dalea m. p.   **David Burlea** m. p.
învățător și preș. com.   not. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Spre știință

Am onorul a aduce la cunoștința Domnilor preoți și învățători, că am cumpărat **prăvălia de**

oroloage și giuvaere

a lui Eduard Neumann din Caransebeș, și am aranjat-o cu diferite **mărfuri de aur și argintărie** precum și cu **oroloage** de diferite sisteme.

Primesc comande pentru efectuarea precisă a lucrurilor nouă de felul acesta, precum inele de logodnă, scobituri în metal și reparaturi de oroloage pe lângă un preț foarte ieftin.

[76] 1—3   Cu deosebită stimă

EMILIAN GROSS

Dela Librăria diecezană din Caransebeș se pot procura cărțile

a) AUTORII CLASICI

	Cor.		Cor.
Alexandri V. — Poesii	1.50	Eminescu M. — Geniu pustiu	2.—
— Teatru, vol. I.	1.50	— „ — Poesii postume	1.50
— Teatru, „ II.	1.50	— Scrieri politice și literare	2.—
— Teatru, „ III.	1.50	— Literatură populară	1.50
— Prosă	1.50	Filimon N. — Ciocoi vechi și noi	1.50
Alexandrescu Gr. — Versuri și proză	1.25	Ispirescu P. — Legende sau basmele Rom.	1.50
Bălcescu N. — Ist. Rom. sub M. Viteazul	1.50	Negruzzi C. — Proză	1.50
Bolintineanu D. — Poesii	1.50	Odobescu Al. — Vol. I. Opere complete	1.50
Creangă I. — Opere complete	1.50	Panu Anton. — Opere complete	1.50

b) AUTORII CONTIMPORANI

	Cor.		Cor.
Aldea Sandu. — În urma plugului	1.50	Sadoveanu M. — Șoimii	1.50
— Drum și popas	1.25	— Povestiri din războiu	2.—
Bărsan Z. — Visuri de noroc	2.—	— Floare-Ofilită (roman)	2.—
Beldicean N. N. — Chipuri dela mahala	1.50	— Amintirile căprarului Gheorghită	2.—
Boureaun Eug. — Povestiri din copilărie	1.50	— Crâșma lui moș-Precu	2.—
Chendi Il. — Preludii	2.50	— Dureri innăbușite	2.—
— Foiletoane	2.50	Hodoș Constanța. — Frumos	1.50
— Fragmente	2.50	Iorga N. — Cuvinte adevărate	2.50
Coatu N. Gr. — Din viața țărănească	1.—	— Drumuri și orașe din România	2.50
Cunțan Maria — Poesii	1.25	— Sate și mănăstiri din România	2.50
Delatissima Corn. Ioana — 100 basme pentru copii	2.50	— Pe drumuri depărtate	1.50
Emilgar Gârlean. — Bătrânii	1.50	— Neamul românesc în Bucovina	2.50
Flammarion C. — Tainele cernului (tr. d. H. G. Lecca).	1.50	— Neamul românesc în Ardeal și țara ungurească. 2 volume à	2.50
Genlis D-na (de). Povestiri mor. p. tinerețe	1.50	— Gânduri și sfaturi ale unui om ca oricare altul	1.50
Gorun Ion — Taina a șasea	1.50	— Ștefan-cel-Mare și Mihailu-Viteazul	— 50
Grigorovitză Em. — Chipuri și graiuri din Bucovina	2.50	— Ist. Românilor în chipuri și icoane	2.50
Papahagi N. și Jules Brun. — Moșneagul dela munte	1.50	Iosif St. O. — Din zile mari	2.—
Paul Augustin. — Între Someș și Prut	1.50	— Credințe	1.50
Petrescu-Petra N. — Ilie Marin	1.50	Lecca G. H. — Poesii	1.50
Pop Vasile. — Răs și plâns	1.50	Livescu Florea Marin. — Nu se cuvine!	1.50
— Domnița Viorica	2.—	Manolache-Holda I. — Fete	1.50
Popovici C. Aurel — Vorbe înțelepte	1.50	Serob C. — Ronă și brumă	1.50
Rosetti R. D. (Max). — Între Capșa și Palat	2.—	Scurtu Aurel — Călăuza stațiilor Bal- neare și Climaterace din România	2.50
Rutenisarea Bucovinei	3.50	Slavici I. — Vatra părăsită	2.—
Sadoveanu M. — Povestiri	1.50	— Din bătrâni	2.50
		Teodoru A. Gh. — Din viața marinarului	1.50
		Voinești-Brătescu I. — Nuvele și schițe	1.50